

Bežné otázky

Odpovede na najčastejšie otázky, ktoré sa rodičia pýtajú

Prečo sa očkovanie vykonáva v tak ranom veku?

Očkovanie sa vykonáva v tak ranom veku, pretože malé bábätká sú najviac náchylné na tieto choroby a preto je potrebné chrániť ich čo najskôr. Napríklad bábätká mladšie ako šesť mesiacov sú vystavené najvyššiemu riziku komplikácií spojených s čiernym kašľom (šesť z desiatich detí musí byť hospitalizovaných a deväť z desiatich úmrtí na čierny kašeľ je v tejto vekovej skupine). Očkovanie vakcínou MMR sa zvyčajne neodporúča u detí mladších ako 12 mesiacov, pretože by nemuselo správne zabráť.

Aké vážne sú tieto choroby?

Každá z nich môže viesť k úmrtiu dieťaťa alebo dospelého. Je veľmi ľahké zabudnúť, aké sú tieto choroby nebezpečné, pretože v súčasnosti sa vďaka očkovaniu nevyskytujú vo veľkej miere až tak často ako v minulosti.

Na osýpky ročne zomierali tisíce ľudí v Európe a v Spojených štátoch amerických. V štyridsiatych a päťdesiatych rokoch minulého storočia detská obrna trvalo zmrazila alebo zabila desiatky tisíc detí. Ešte v polovici osemdesiatych rokov 20. storočia v Írsku ročne ochorelo 100 detí na zápal mozgových blán a ďalšie vážne zdravotné komplikácie spôsobené Hib infekciou.

Tieto choroby sa nezmenili. U detí, ktoré pred nimi nie sú chránené, môžu stále spôsobovať zápal pľúc, udusenie, zápal mozgových blán, poškodenie mozgu a problémy so srdcom. Tieto choroby ešte stále zabíjajú deti v mnohých častiach sveta, dokonca aj v Írsku.

Nepodáva sa príliš veľa očkovacích látok naraz?

Niektorí rodičia sa obávajú, že podanie viacerých očkovacích látok naraz môže preťažiť imunitný systém ich dieťaťa alebo že očkovacie látky nebudú správne fungovať. V skutočnosti sa však nie je čoho obávať, pretože detský imunitný systém si s očkovacími látkami ľahko poradí. Štúdie dokazujú, že očkovacie látky sú rovnako bezpečné a rovnako účinné keď sa podajú naraz, ako by boli, keby sa podávali samostatne. Napríklad, keby vaše dieťa dostalo samostatnú vakcínu miesto kombinovanej MMR vakcíny, bolo by vystavené chorobám ako osýpky, mumps alebo rubeola dlhšie a namiesto dvoch injekcií by muselo dostať až šesť.

Daný počet injekcií je potrebný na vybudovanie čo najväčšej obranyschopnosti organizmu vášho dieťaťa, preto je dôležité, aby dieťa absolvovalo celý imunizačný cyklus. Počet potrebných injekcií sa znižuje použitím kombinovaných vakcín, pri ktorých sa niekoľko očkovacích látok skombinuje do jednej injekcie.

Vek, v ktorom sa očkovanie odporúča, je zvolený tak, aby vaše dieťa bolo čo najskôr a čo najlepšie chránené proti chorobám.

Bude imunizácie fungovať, aj keď nebude moje dieťa zaočkované v správnom čase?

Áno. Most of these vaccines can be given at any age, and a child who misses one injection in a course of injections does not have to start again. Očkovacie látky, ktoré už boli podané, budú fungovať a dieťa si vybuduje potrebnú obranu. Opýtajte sa na to svojho praktického lekára.

Vaše dieťa potrebuje očkovanie v správnom veku nato, aby bolo proti vážnym chorobám chránené vtedy, keď je na ne najviac náchylné.

OČKOVANIE SI VŽDY ZABEZPEČTE V SPRÁVNY ČAS

Čo sa stane, ak moje dieťa tieto vakcíny nedostane?

V podstate sa môžu stať dve veci:

- Ak vaše dieťa nepríde do styku s týmito chorobami počas celého svojho života, nestane sa nič.
- Ak sa vaše dieťa stretne s niektorou z týchto chorôb, či už v detstve, alebo dospelom veku, existuje vysoká pravdepodobnosť, že na danú chorobu ochorie.

Vaše dieťa môže

- o dostať len ľahkú formu danej choroby a bude musieť ostať niekoľko dní ležať, alebo
- o sa u neho rozvinie vážna forma choroby a bude musieť byť hospitalizované, v najhoršom prípade môže zomrieť.

Zároveň môže vaše dieťa šíriť tieto choroby medzi inými osobami, ktoré nie sú proti nim chránené, napríklad medzi deťmi, ktoré sú príliš malé na to, aby už boli zaočkované.

Množstvo ľudí by mohlo vážne ochorieť, a niektorí dokonca zomrieť, keby vo vašom okolí nebol proti týmto chorobám chránený dostatočný počet ľudí.

Aká je pravdepodobnosť, že moje dieťa bude týmito chorobám vystavené?

Niektoré z týchto chorôb sú v súčasnosti v Írsku veľmi zriedkavé, takže pravdepodobnosť je pomerne malá, iné sú však ešte stále relatívne bežné. Niektoré z nich sa zriedka vyskytujú v Írsku, ale v iných častiach sveta sú bežne rozšírené, takže vaše dieťa sa s nimi môže stretnúť pri cestách do zahraničia.

Nemali by ste predpokladať, že vaše dieťa je pred týmito chorobami v úplnom bezpečí, dokonca ani pred veľmi zriedkavými z nich. Záškrt sa ešte stále vyskytuje v niektorých ázijských krajinách. V roku 2010 sa vo východnej Európe vyskytla veľká epidémia detskej obrny. Detská obrna sa stále vyskytuje v Pakistane, Nigérii, Indii a Afganistane.

Pri častejšom cestovaní do a z týchto krajín je možné, že sa tieto choroby opäť začnú vyskytovať častejšie. Ak nebude imunizovaný dostatočný počet osôb, určite dôjde k ich epidemickému výskytu.

Ak vaše dieťa nebude zaočkované, zvyšuje sa riziko nákazy týmito infekčnými ochoreniami vo vyššom veku. Priebeh niektorých infekčných ochorení je u adolescentov alebo dospelých osôb oveľa vážnejší ako u detí. Napríklad mumps u adolescentov alebo mladých mužov môže viesť k bolestivému zväčšeniu semenníkov a ak žena dostane rubeolu v ranom štádiu tehotenstva, môže to mať za následok vznik vážnych vrodených chýb u detí. Osýpky v dospelom veku môžu byť nebezpečnejšie.

Funguje očkovanie vždy?

Očkovanie funguje vo väčšine prípadov, ale nie vždy. Väčšina detských očkovaní chráni 90 až 99 % detí, ktoré boli zaočkované, niekedy však dieťa nemusí na niektoré očkovacie látky reagovať. To je ďalší dôvod, prečo je dôležité, aby boli zaočkované všetky deti. Dieťa, u ktorého očkovanie nezabralo, je závislé od imunity ostatných osôb v jeho okolí. Vaše dieťa sa môže nakaziť len od dieťaťa, ktoré nebolo zaočkované, nie však od dieťaťa, ktoré je imúnne.

Účinnosť očkovania

Vakcína	Percento detí, ktoré si po odporúčanej dávke očkovacej látky vybudovalo imunitu
Vakcína BCG	Do 80 %
Vakcína proti záškrtu	95 %
Vakcína proti žltáčke typu B	98 %
Vakcína Hib	95 až 100 %
Vakcína MMR	95 %
Vakcína Men C	90 %
Vakcína proti čiernemu kašľu	80 až 85 %
Pneumokoková vakcína (PCV)	90 %
Vakcína proti detskej obrne	99 %
Tetanová vakcína	Takmer 100 %

Čo vakcíny obsahujú?

Vakcíny obsahujú účinnú látku (samotnú očkovaciu látku) a pomocné látky, ako sú konzervačné látky a stabilizátory.

Účinné látky

Očkovacie látky sa vyrábajú z rovnakých choroboplodných zárodkov ako sú tie, ktoré spôsobujú infekcie, ale tieto sú buď mŕtve, alebo tak oslabené, že vaše dieťa neochorie a ich použitie je bezpečné.

Pomocné látky

Vakcíny môžu obsahovať:

- malé množstvo konzervačnej látky, ktorá chráni vakcínu pred kontamináciou,
- ďalšie pomocné látky, ktoré zabezpečujú, aby bola účinná očkovacia látka rovnomerne rozmiešaná v injekčnom roztoku a
- malé množstvo solí hliníka, ktoré pomáhajú telu lepšie znášať očkovaciu látku.

Množstvo pomocných látok vo vakcínach je veľmi malé a zodpovedá medzinárodne odporúčaným množstvám. Tieto pomocné látky nespôsobujú žiadne vážne zdravotné ťažkosti u bábätiok a malých detí.

Žiadna z očkovacích látok používaných v írskom detskom imunizačnom programe neobsahuje thiomersal.

Sú očkovacie látky bezpečné?

Očkovacie látky používané v Írsku sú bezpečné. Všetky lieky môžu mať vedľajšie nežiadúce účinky, ale v prípade očkovacích látok sú tieto účinky zvyčajne mierne, v podobe bolesti ruky alebo nohy, do ktorej bolo očkovanie podané, alebo mierneho zvýšenej teploty. Vážne vedľajšie účinky očkovacích látok sú veľmi zriedkavé.

Celosvetový výskum potvrdzuje, že plošná imunizácia je najbezpečnejším spôsobom ochrany zdravia vášho dieťaťa. Riziká očkovania môžete vopred konzultovať so svojim lekárom alebo zdravotnou sestrou.

Všetky odporúčané očkovacie látky používané na očkovanie detí v Írsku sú schválené Írskym úradom pre liečivá alebo Európskou agentúrou pre lieky (EMA). Ich použitie je povolené, len ak sa preukáže, že sú účinné a bezpečné.

Ako je to so strašidelnými historkami?

Vieme, že očkovanie nie je príčinou autizmu, cukrovky, sklerózy multiplex, alergií, astmy alebo porúch pozornosti (všeobecne známych ako hyperaktivita). Ale keď sa niečo stane približne v rovnakom čase, ako bolo dieťa zaočkované, môžeme mylne predpokladať, že existuje súvislosť s očkovaním. Napríklad príznaky autizmu sa prvýkrát začnú zvyčajne prejavovať približne vo veku, keď sa deti očkujú vakcínou MMR, pričom však jedno nie je príčinou druhého. Pretože sa očkuje väčšina detí, očkovanie sa pravdepodobne vykoná aj u detí, ktoré trpia autizmom, astmou alebo poruchami pozornosti. Štúdie zamerané na zisťovanie, či u detí, ktoré boli zaočkované, existuje väčšia pravdepodobnosť, že budú trpieť týmito zdravotnými poruchami, ukazujú, že medzi nimi a očkovaním neexistuje prepojenie.

Rozsiahly výskum vakcíny MMR sa uskutočnil na tisícoch detí vo Veľkej Británii, USA, Švédsku a Fínsku. Tento výskum preukázal, že medzi autizmom a vakcínou MMR neexistuje žiadna

súvislosť. Štúdiá realizovaná v Dánsku v rokoch 1991 až 1998 skúmala každé dieťa, ktoré sa v Dánsku v tomto období narodilo. Vakcínou MMR bolo v danom období zaočkovaných 82 % detí narodených v Dánsku. Výskumníci preskúmali zdravotné záznamy viac ako pol milióna detí a zistili, že pravdepodobnosť výskytu autizmu bola u zaočkovaných detí na rovnakej úrovni ako u nezaočkovaných detí. Odborníci na celom svete vrátane Svetovej zdravotníckej organizácie sa zhodujú na tom, že medzi vakcínou MMR a autizmom neexistuje súvislosť.

Kde môžem získať kópiu dokumentácie očkovania môjho dieťaťa?

Základný detský imunizačný program vykonáva ambulancia vášho všeobecného (rodinného) lekára; mali by mať záznamy o očkovaní, ktoré vášmu dieťaťu poskytli. Príslušnú dokumentáciu možno tiež získať na miestnom úrade pre zdravotnú starostlivosť. (kontaktné informácie nájdete na http://www.immunisation.ie/en/Downloads/Text_9491_en.html)

Vo väčšine oblastí vykonávajú školský imunizačný program školské imunizačné tímy HSE a dokumentáciu očkovania uchováva váš miestny úrad pre zdravotnú starostlivosť. V niektorých oblastiach vykonávajú školské očkovanie ambulancie praktických lekárov a dokumentácia by mala byť k dispozícii u vášho praktického lekára alebo na miestnom úrade pre zdravotnú starostlivosť. (kontaktné informácie nájdete na http://www.immunisation.ie/en/Downloads/Text_9491_en.html)

Národný imunizačný úrad vydáva očkovacie preukazy, ktoré môžete vy alebo váš očkujúci lekár vyplniť, aby mohli byť záznamy o očkovaní vášho dieťaťa vedené na jednom mieste. Ak si chcete objednať kópiu tejto brožúry o očkovaní vášho dieťaťa, prosím, navštívte stránky (<http://www.healthpromotion.ie/>)

Viac informácií získate na www.immunisation.ie